

การจัดการลูกสุกรหลังคลอด

ใช้ผ้าสะอาดหรือฟางเช็ดตัวลูกสุกรให้แห้ง แล้วเอาน้ำเมือกในปากและในจมูกออก ชังในกล่องกกจนแข็งแรง จึงให้กินนมแม่เหลือง ทุกตัวในปริมาณที่เพียงพอ ภายใน 3 ชั่วโมง หลังคลอดหากลูกสุกรที่อ่อนแอควรช่วยรีดนมแม่เหลืองให้กินโดยเร็ว

การจัดการลูกสุกรแรกคลอดถึงหย่านม

1. การตัดสายสะดือ โดยผูกสายสะดือลูกสุกรด้วยเชือกที่ฆ่าเชื้อ โดยตัดห่างจากพื้นท้อง 2 นิ้ว แล้วตัดสายสะดือออกให้สั้น
2. การตัดเขี้ยวลูกสุกรต้องให้หมด (เขี้ยวมี 8 ซี่ ข้างบน 4 ซี่ ข้างล่าง 4 ซี่) เพื่อป้องกันลูกสุกรกัดเต้านมแม่ และการตัดหางโดย 1 ใน 3 ของหางพร้อมทาทิงเจอร์บริเวณที่ตัดสายสะดือและหางที่ตัด

ตัดสายสะดือ

ตัดเขี้ยว

ตัดหาง

ฉีดยาตุเหล็ก

ผ่าลูกอัมพา

3. ลูกสุกรในระยะแรกเกิดถึง 15 วัน ต้องจัดหาไฟกกเพื่อสร้างความอบอุ่นให้ลูกสุกร โดยใช้หลอดไฟขนาด 100 วัตต์
4. การฉีดยาตุเหล็ก ให้ลูกสุกรเกิดใหม่อายุ 1 - 3 วัน หลังจากหลังคลอด ตัวละ 1 ซีซี. โดยฉีดที่กล้ามเนื้อหลังใบหูหรือที่โคนขา
5. ลูกสุกรอายุ 10 วัน เริ่มให้อาหารสุกร
6. ลูกสุกรทั่วไปหย่านมเมื่ออายุ 28 วัน
7. การตอน เมื่ออายุ 7 - 10 วัน โดยการผ่าเอาลูกอัณฑะออกทั้ง 2 ข้างแล้วใช้ทิงเจอร์ไอโอดีนทาแผล โรยด้วยผงกันหนอง

โรคที่สำคัญในสุกร

1. โรคอหิวาต์สุกร

สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส Classical swine fever virus

การติดต่อ การสัมผัส การกิน การหายใจและผ่านทางรกแม่ไป

สู่ลูกในท้อง

อาการ ซึม เบื่ออาหาร เวลาไล่ไม่ค่อยอยากลุก คอตก ต่อมา มีไข้สูง พบจุดเลือดออกสีม่วงแดงตามลำตัว โดยเฉพาะบริเวณหู ท้อง โคนขา ด้านใน อาการรุนแรงจะตายรวดเร็วภายใน 4 วัน หลังแสดงอาการ

การป้องกัน มีการจัดการฟาร์มและการสุขาภิบาลที่ดี มีการทำวัคซีนอหิวาต์สุกรในสุกรทุกตัว

2. โรคปากและเท้าเปื่อย

สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส ประเทศไทยพบเชื้อชนิด ไทป์โอ ไทป์เอ และ ไทป์เอเชีย 1

การติดต่อ การสัมผัส การกิน การหายใจ และจากน้ำเชื้อของพ่อสุกร

อาการ จมูกแห้ง ซึม เบื่ออาหาร เป็นไข้ ปากอักเสบ เกิดเม็ดตุ่มในกระพุ้งแก้ม เหงือก เพดานปาก ลิ้น และเท้า

การป้องกัน มีการจัดการฟาร์มและการสุขาภิบาลที่ดี มีการทำวัคซีนปากและเท้าเปื่อย สุกรในสุกรทุกตัว

การถ่ายพยาธิสุกร

ลูกสุกรอายุ 2 เดือนครึ่ง ควรให้ยาถ่ายพยาธิ และให้ซ้ำหลังจากให้ครั้งแรก 21 วัน ในสุกรพ่อแม่พันธุ์ควรถ่ายพยาธิทุก ๆ 6 เดือน

โปรแกรมการทำวัคซีนในสุกร

อายุสุกร	ชนิดของวัคซีน	ขนาดและวิธีใช้	หมายเหตุ
6 สัปดาห์	อหิวาต์สุกร	ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ตัวละ 1 ซีซี	ฉีดทุก 6 เดือน
7 สัปดาห์	ปากและเท้าเปื่อย	ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง ตัวละ 1 ซีซี	ฉีดทุก 4 เดือน

การเลี้ยง

สุกรภูพาน

งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
บ้านนาแก หมู่ที่ 10 ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร 47000
โทรศัพท์: 042-747458-9 โทรสาร: 042-747460
FB: งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สุกรภูพาน

งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน เริ่มต้นการพัฒนาสุกรภูพาน ขึ้นปี พ.ศ. 2545 เป็นการพัฒนาปรับปรุง จากสุกร 4 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์หมอยาน พันธุ์พื้นเมือง สกลนคร พันธุ์ดุกเกออร์ซี และสุกรพันธุ์แลนด์เรซ ทำให้เกิดพันธุ์สุกรภูพาน 2 สาย ที่มีลักษณะเลี้ยงง่าย โตเร็ว เลี้ยงลูกเก่ง ทนทานต่อโรค เมื่อนำไปขุนมีปริมาณเนื้อแดงมาก และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเลี้ยงได้ดี ตรงความต้องการของเกษตรกร

สุกรภูพาน 1

ลักษณะประจำพันธุ์: สุกรภูพาน 1

ผิวหนังสีดำ ขนสีดำ ขาดำ กีบดำ ลำตัวยาว หลังโค้งเล็กน้อย หูตั้งกิ่งปรก จมูกสั้น เต้านม 14 - 16 เต้า

สุกรภูพาน 2

ลักษณะประจำพันธุ์: สุกรภูพาน 2

ลำตัวสีขาว มีจุดสีดำตามลำตัว หัวสะโพก ขาสีขาว กีบขาว ลำตัวยาว หลังตรง หูตั้งกิ่งปรก จมูกสั้น เต้านม 14 - 16 เต้า

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

เพศผู้ เริ่มผสมครั้งแรกเมื่ออายุ 8 เดือน น้ำหนักโตเต็ม ที่เฉลี่ย 200 - 250 กิโลกรัม

เพศเมีย เป็นสัดครั้งแรกเมื่ออายุ 6 เดือน ให้ลูกเฉลี่ย 10 - 14 ตัว/ครอก เลี้ยงง่าย กินเก่ง โตเร็ว มัมน้อย เนื้อแดงมาก เมื่อนำไปขุน ทนทานต่อสภาพแวดล้อม สามารถใช้อาหารในท้องถิ่นนั้นๆ เลี้ยงได้

การคัดเลือกพันธุ์

สุกรที่จะใช้ทำพันธุ์นั้นจะคัดเลือกจากลักษณะภายนอก และจากพันธุ์ประวัติ การคัดเลือกจากลักษณะภายนอก เช่น รูปร่าง ลักษณะถูกต้องตามสายพันธุ์ พิจารณาความแข็งแรงของขา ขาไม่แอ่นเหมือน ดินเป็ด ลำตัวยาว อวัยวะเพศปกติ เต้านมไม่ต่ำกว่า 12 เต้า หัวนม ไม่บอด ส่วนจากพันธุ์ประวัติได้จากการทดสอบพันธุ์ ดูอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหาร และผลผลิต จากแม่พันธุ์ (ลูกตก)

การจัดการสุกรพ่อพันธุ์

พ่อพันธุ์สุกรภูพาน ควรฝึกสุกรเดินเพื่อเห็นพฤติกรรมการผสมพันธุ์ก่อน อายุ 8 เดือนถึง 1 ปี ควรใช้งานสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และอายุมากกว่า 1 ปี ควรใช้ งานสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง อัตราส่วนของพ่อพันธุ์ต่อแม่พันธุ์ 1: 15 ตัว (แบบผสมจริง) การผสมพันธุ์ควรผสมช่วงอากาศเย็น อาจเป็นช่วงเช้า 6 - 8 โมง หรือตอน 4 โมงเย็น และควบคุมการให้อาหารในปริมาณ 2 - 2.5 กิโลกรัม/ตัว/วัน เพื่อไม่ให้พ่อพันธุ์อ้วนเกินไป

การจัดการสุกรแม่พันธุ์

สุกรสาวที่จะนำมาเป็นแม่พันธุ์ควรมีอายุ 5 เดือนขึ้นไปน้ำหนักตัวประมาณ 60 - 80 กิโลกรัม ให้แยกออกมาเลี้ยงต่างหาก เพื่อควบคุมน้ำหนัก อายุ 6 เดือน สุกรจะเริ่มเป็นสัดครั้งแรก ในการผสมควรเป็นสัดครั้งที่ 2 เมื่อผสมพันธุ์แล้วควรควบคุมอาหารไม่ให้แม่สุกรอ้วน หรือมอมจนเกินไป

การผสมพันธุ์

สุกรเพศผู้จะเริ่มใช้ผสมพันธุ์เมื่ออายุ 8 เดือนขึ้นไป ส่วนเพศเมียเริ่มใช้ผสมพันธุ์เมื่ออายุ 7 - 8 เดือน น้ำหนักประมาณ 100 - 120 กิโลกรัม สุกรแม่พันธุ์ควรจะให้ลูกครอกแรกเมื่ออายุได้ 1 ปี การผสมแม่พันธุ์ควรผสม 2 ครั้ง ห่างกัน 24 ชั่วโมง (เช้า-เช้า หรือ เย็น-เย็น) โดยเริ่มผสมพันธุ์ในวันที่ 2 ของการเป็นสัด หากผสมไม่ติดแม่สุกรจะมีระยะกลับสัด 21 วัน การตั้งท้องสุกร 114 วัน แม่สุกรที่ผสมไม่ติดเกิน 3 ครั้ง ควรคัดทิ้ง

ลักษณะการเป็นสัด

1. กระวนกระวาย อวัยวะเพศเริ่มบวมแดง และอาจส่งเสียงร้อง
2. ขอบขึ้นทับตัวอื่นและมีน้ำเมือกไหลออกตามช่องคลอด
3. ปัสสาวะบ่อยๆ โดยเฉพาะเวลากลางคืน
4. เมื่อเอามือกดที่หลังเพศเมียหรือนั่งบนหลังแม่สุกรมีอาการยืนนิ่งและหูตั้งขึ้น
5. สุกรบางตัวกินอาหารน้อยลง

การจัดการแม่สุกรก่อนคลอด

1. อวัยวะเพศบวมแดงประมาณ 3 - 4 วันก่อนคลอดเต้านมเริ่มขยาย เมื่อบีบหัวนมจะมีน้ำนมไหลออกมา อาจคลอดภายใน 24 ชั่วโมง
2. กระวนกระวายไม่อยู่นิ่ง กัดคอก ตะกุกพื้นด้วยขาหน้า เพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการคลอดลูก
3. ปากช่องคลอดเริ่มขยายตัวและมีน้ำเมือกไหลออกมา เพื่อให้สะดวกในการผ่านของลูกอ่อน

